

O b r a z l o ž e n j e
uz Prijedlog sporazuma o uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom,
izgradnji i korištenju Županijskog centra za gospodarenje otpadom
Zagrebačke županije

Na temelju Zaključka sa sastanka Župana i gradonačelnika/načelnika Zagrebačke županije održanog 07. veljače 2012. godine, sačinjen je konačni prijedlog Sporazuma o uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, izgradnji i korištenju Županijskog centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije (ŽCGO).

Gospodarenje otpadom je skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprečavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i/ili njegovog štetnog utjecaja na okoliš, obavljanje skupljanja, prijevoza, oporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti u vezi s otpadom te nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti, te skrb za odlagališta koja su zatvorena.

Člankom 7. Zakona o otpadu („Narodne novine“ broj 178/04, 153/05, 111/06, 60/08 i 87/09) određeni su planski dokumenti gospodarenja otpadom gdje su krovni Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Strategija) i Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Županijski plan gospodarenja otpadom, Plan gospodarenja otpadom Grada Zagreba, te gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom moraju biti usklađeni sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Planovi gospodarenja otpadom grada i općine moraju biti usklađeni s županijskim planom gospodarenja otpadom, kao planom višeg ranga.

Plan gospodarenja otpadom županije, temeljem odredbe članka 10. naprijed citiranog Zakona, treba sadržavati osobito: mjere izbjegavanja i smanjenja nastajanja otpada, mjere gospodarenja otpadom prema najboljoj dostupnoj tehnologiji koja ne zahtijeva previsoke troškove, mjere iskorištavanja vrijednih osobina otpada, odnosno mjere odvojenog skupljanja otpada, plan gradnje građevina namijenjenih skladištenju, obradi ili odlaganju otpada u cilju uspostavljanja cjelovite nacionalne mreže građevina za zbrinjavanje otpada, mjere sanacije otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta, mjere nadzora i praćenja gospodarenja otpadom, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu pojedinih mjera, te rokove za izvršenje utvrđenih mjera.

Grad i općina, temeljem odredbe članka 15. navedenog Zakona odgovorni su za gospodarenje komunalnim otpadom.

Gradska, odnosno općinska vijeća dužna su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera za gospodarenje komunalnim otpadom.

Grad i općina dužne su međusobno surađivati i uz koordinaciju županije osigurati provedbu propisanih mjera za odvojeno prikupljanje otpadom.

Grad i općina dužni su na svojem području postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom sukladno Zakonu i planu gospodarenja otpadom, te osigurati gradnju najmanje jednog reciklažnog dvorišta.

Odredbom članka 21. citiranog Zakona određeno je da je gradnja građevina namijenjenih skladištenju, oporabi i zbrinjavanju otpada od interesa za Republiku Hrvatsku.

Određeno je nadalje da su županija, Grad Zagreb, grad i općina dužni u svojim dokumentima prostornog uređenja odrediti lokaciju za gradnju naprijed navedenih građevina.

Člancima 99., 100., 101. i 102. predmetnog Zakona određena je obveza županije, Grada Zagreba, gradova i općina u donošenju planova gospodarenja otpadom i utvrđivanje lokacije za gradnju građevina namijenjenih skladištenju, obradi i/ili odlaganju otpada.

Temeljni zadatak Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2015. godine je organizacija provođenja glavnih ciljeva Strategije postavljene za razdoblje od 2005. do 2025. godine, na području gospodarenja otpadom u RH i to uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, sanacija i zatvaranje postojećih odlagališta, sanacija „crnih točaka“, te uspostava regionalnih i županijskih centara za gospodarenje otpadom s predobradom otpada prije konačnog zbrinjavanja ili odlaganja.

Prema navedenom Planu sustav gospodarenja otpadom na razini županije, provodit će se na način istovremenog zatvaranja postojećih odlagališta i izgradnje Centra za gospodarenje otpadom (CGO-a) ovisno o raspoloživim sredstvima za sufinanciranje iz fondova EU.

Planom gospodarenja otpadom Zagrebačke županije predviđene su vremenske aktivnosti u provođenju mjera gospodarenja otpadom, gdje je predviđena sanacija i zatvaranje službenih odlagališta zaključno s 2018. godinom, a u svezi smjernica Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva za pripremu i financiranje projekata izgradnje Centra za gospodarenje otpadom uz sufinanciranje sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i Fonda Europske unije (u daljnjem tekstu: Smjernice), utemeljenih na Državnom planu gospodarenja otpadom.

Naprijed citirane Smjernice nastale su usporedo s pripremama projekata izgradnje županijskih centara za gospodarenje otpadom uz sufinanciranje sredstvima fondova Europske unije i sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost radi ostvarenja ciljeva utvrđenih Planom gospodarenja otpadom RH u dijelu koji se odnosi na izgradnju infrastrukture za uspostavu integriranog sustava gospodarenja otpadom kroz gradnju županijskih centara za gospodarenje otpadom.

Preduvjet za nastavak poslova na pripremi navedenog projekta su prethodne aktivnosti koje obuhvaćaju prihvaćeni Županijski prostorni plan s utvrđenom lokacijom CGO-a, te makrolokacijama za sve pretovarne stanice (PS), te donošenje odgovarajućih prostornih planova lokalne razine s utvrđenim mikrolokacijama PS.

Konačna lokacija ŽCGO-a utvrđuje se u V. izmjenama i dopunama Prostornog plana Zagrebačke županije koje su u proceduri i čije donošenje se očekuje tijekom 2012. godine.

Drugi preduvjet je osnivanje Županijske komunalne tvrtke (ŽKT) u potpunosti u javnom vlasništvu za obavljanje poslova sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2007. -2015. godine, što je već realizirano.

Treći preduvjet je realiziran ugovor o izgradnji i korištenju budućeg CGO-a između županije i svih jedinica lokalne samouprave (JLS) s područja te županije, koje sudjeluju u njegovoj gradnji i korištenju.

Temeljem iznesenog ŽKT koordinirat će gradnju cjelovitog ŽCGO-a, uključujući pretovarne stanice (PS) do uspostave sustava, upravljati sustavom gospodarenja otpadom za čitavu županiju, koordinirati rad lokalnih (gradskih) komunalnih tvrtki i organizirati dovoz otpada od PS-a do ŽCGO-a.

Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije („Glasnik Zagrebačke županije“ broj 28/11) je dokument utemeljen na Strategiji gospodarenja otpadom RH, Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje od 2007.-2015. godine, zakonskoj regulativi i unutar kojega je implementirana politika gospodarenja otpadom Europske unije, koja promiče načelo hijerarhije gospodarenja otpadom, načelo planiranja gospodarenja otpadom, načelo „onečišćivač plaća“ i načelo odgovornosti gospodarenja otpadom.

Odgovornost za pravilno postupanje otpadom, u prvom redu ima proizvođač otpada, dok Zagrebačka županija mora osigurati okvir unutar kojeg se može odgovorno gospodariti svim vrstama otpada, osim opasnim, a gradovi i općine s područja Zagrebačke županije, okvir za gospodarenje komunalnim otpadom.

Naprijed navedena organizacija ne stavlja niti jednog uključenog subjekta u nadređeni ili podređeni položaj, već se temelji na procesu izgradnje konsenzusa, koji ovoga trenutka izostaje u sustavu gospodarenja otpadom Zagrebačke županije.

Cilj Plana gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji je uspostava jedinstvenog sustava gospodarenja otpadom koji pretpostavlja mjere održavanja i sanacije postojećeg stanja koji su u nadležnosti JLS i koje ona i danas u cijelosti radi, zatim odvojeno skupljanje otpada i edukacija, koja mjera je također u nadležnosti JLS, te uspostava novog sustava, koja obuhvaća izgradnju PS, CGO i izgradnju postrojenja za obradu otpada u CGO temeljenog na MBO tehnologiji, te upravljanje i održavanje sustava koje je u nadležnosti rješavanja županije putem ŽKT.

Planirani iznosi financiranja za troškove provođenja ciljeva prikazane u Planu gospodarenja otpadom Zagrebačke županije iskazani su na stranici 110. i 111. istog Plana, gdje treba naglasiti da će se kapitalni troškovi (izgradnja PS, izgradnja CGO, izgradnja postrojenja za obradu otpada) financirati iz Strukturnog EU fonda (ERDF) i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u omjerima 70% ERDF, 30% FZOEU.

Slijedom iznesenog valja također naglasiti da se Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije temelji na nizu pretpostavki koje su podložne kako utjecajima subjekata unutar Zagrebačke županije, tako i na razini RH.

Ukoliko se ne prihvati i ne krene u realizaciju sustava gospodarenja otpadom utvrđenog Planom gospodarenja otpadom Zagrebačke županije, propustit će se prilika povlačenja novčanih sredstava iz EU fondova, nagomilati problemi u svezi smanjenja kapaciteta za odlaganje i većeg financijskog udara na proizvođače otpada, nesavjesno gospodariti otpadom, te u konačnici rješavati problematiku gospodarenja otpadom samo s vlastitim sredstvima.

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA, Zagreb, Ulica grada Vukovara 72/V, koju zastupa Župan mr.sc. Stjepan Kožić, dipl. ing.

i

GRAD/OPĆINA koji zastupa gradonačelnik/načelnik, (u daljnjem tekstu: JLS)

sklopili su slijedeći:

SPORAZUM

**o uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, izgradnji i korištenju
Županijskog centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije**

članak 1.

Potpisnici ovog Sporazuma utvrđuju da sadašnji način gospodarenja otpadom na području Zagrebačke županije nije u cijelosti sukladan zakonskoj regulativi koja definira gospodarenje otpadom na nacionalnoj i županijskoj razini.

Potpisnici ovog Sporazuma utvrđuju da postojeći tehnički i tehnološki kapaciteti sustava gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji nisu zadovoljavajući, te da sustavno rješenje gospodarenja otpadom financijski i organizacijski nadilazi mogućnosti svake pojedine JLS zasebno.

članak 2.

Utvrđuje se zajednički interes Zagrebačke županije i JLS u uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, što obuhvaća sve pripremljene radnje te izgradnju i korištenje Županijskog centra za gospodarenje otpadom u Zagrebačkoj županiji i njemu pripadajućih pretovarnih stanica.

članak 3.

Utvrđuje se da se uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji temelji na slijedećim dokumentima:

- Prostorni plan Zagrebačke županije
- Prostorni plan JLS
- Plan gospodarenja otpadom Zagrebačke županije
- Plan gospodarenja otpadom JLS

članak 4.

Utvrđuje se da je u cilju uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, Županijska skupština Zagrebačke županije Odlukom o osnivanju; Klasa: 021-04/10-01/18, Urbroj: 238/1-01-10-60, od 06. srpnja 2010.godine, osnovala društvo s ograničenom odgovornošću „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“, čija je djelatnost obavljanje komunalnih i drugih s njima povezanih usluga u cjelovitom sustavu gospodarenja otpadom kroz upravljanje Županijskim centrom za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije.

Zagrebačka županija jedini je vlasnik poslovnog udjela Društva „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“.

Zagrebačka županija suglasna je da će se provedbom ovog Sporazuma, odnosno uspostavom cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji, omogućiti pristupanje JLS kao novih članova Društvu uz povećanje temeljnog kapitala Društva na način propisan odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

članak 5.

Temeljem ovog Sporazuma društvo s ograničenom odgovornošću „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“, ovlašteno je:

1. Predložiti i poduzeti koordinaciju i vođenje svih aktivnosti u svrhu uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji;
2. U ime JLS i za račun Zagrebačke županije, pripremiti svu potrebnu tehničku i projektnu dokumentaciju, te pripreme radove za uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, što uključuje i izgradnju županijskog centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije.

Društvo „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“ obvezuje se da će sustavno provoditi aktivnosti iz stavka 1. ovog članka te upravljati Županijskim centrom za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije, uzimajući u obzir interes JLS.

članak 6.

JLS se obvezuje da će bez odgađanja dati na uvid Zagrebačkoj županiji, odnosno Društvu „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“ informacije ili Odluke koje mogu utjecati na uspostavu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, izgradnju i korištenje Županijskog centra za gospodarenje otpadom u Zagrebačkoj županiji i provedbu ovog Sporazuma.

članak 7.

JLS odgovorna je za gospodarenje komunalnim otpadom koji nastane na području i u nadležnosti iste u skladu sa važećom zakonskom regulativom kojom je regulirana ta djelatnost.

Po sklapanju ovog Sporazuma, JLS se obvezuje da će sudjelovati u uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Zagrebačkoj županiji, kao i koristiti ukupne kapacitete Županijskog centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije, odmah nakon njegovog puštanja u rad.

članak 8.

Financiranje pripreme dokumentacije, izgradnje Županijskog centra za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije, iznos naknade po toni isporučenog komunalnog otpada na Županijski centar za gospodarenje otpadom Zagrebačke županije, kao i sva ostala međusobna prava i obveze koja nisu regulirana ovim Sporazumom, biti će predmet zasebnih Sporazuma i/ili Ugovora.

Zagrebačka županija će putem Društva „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“, pripremiti potrebnu dokumentaciju za korištenje sredstava za sufinanciranje iz europskih i nacionalnih fondova.

članak 9.

Zagrebačka županija će redovito, najmanje dva puta godišnje izvještavati JLS o provedbi aktivnosti iz članka 5. Ovog Sporazuma koje je Društvo „Gospodarenje otpadom Zagrebačke županije d.o.o.“ realiziralo.

članak 10.

Sporazum se može raskinuti samo uz pristanak sporazumnih strana ili u drugim Zakonom utvrđenim uvjetima.

članak 11.

Ovaj Sporazum je sastavljen u 6 (šest) istovjetnih primjeraka, od kojih svaka strana zadržava po 3 (tri) primjerka.

članak 12.

U znak preuzimanja obveza koje nastaju iz ovog Sporazuma, ovlašteni predstavnici ga vlastoručno potpisuju.

članak 13.

Ovaj Sporazum stupa na snagu danom potpisa sporazumnih strana.

U Zagrebu, _____ 2012.

Klasa: _____
Urbroj: _____

Klasa: _____
Urbroj: _____

Grad/Općina
gradonačelnik/načelnik

Zagrebačka županija
Župan

mr.sc. Stjepan Kožić, dipl.ing.